ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 19.6.2024
COM(2024) 618 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Μάλτας

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 618 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Μάλτας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου[1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[2], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ιδίως για να προωθήσει την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και να καταστήσει τις οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της ΕΕ και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

---

1 OJ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj

2 Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj

(2) Ο κανονισμός REPowerEU[3], που εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της ΕΕ από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν θα βοηθήσει να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της ΕΕ, ενώ παράλληλα θα αυξήσει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Η Μάλτα πρόσθεσε ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

(3) Στις 16 Μαρτίου 2023, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030»[4] με σκοπό την τεκμηρίωση των αποφάσεων πολιτικής και τη δημιουργία συνθηκών-πλαισίου για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Η ανακοίνωση πλαισιώνει την ανταγωνιστικότητα με βάση εννέα αλληλοενισχυόμενους κινητήριους μοχλούς. Μεταξύ αυτών των κινητήριων μοχλών, η πρόσβαση σε ιδιωτικά κεφάλαια, η έρευνα και η καινοτομία, η εκπαίδευση και οι δεξιότητες, καθώς και η ενιαία αγορά, αναδεικνύονται ως πρωταρχικές προτεραιότητες πολιτικής για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι σημερινές προκλήσεις παραγωγικότητας και να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και των κρατών μελών της. Σε συνέχεια της εν λόγω ανακοίνωσης, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 14 Φεβρουαρίου 2024, την ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα[5]. Η έκθεση αναλύει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς, παρακολουθώντας τις ετήσιες εξελίξεις βάσει των εννέα κινητήριων μοχλών ανταγωνιστικότητας που καθορίστηκαν.

(4) Στις 21 Νοεμβρίου 2023, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024[6], η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2024 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στις 22 Μαρτίου 2024, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της έρευνας με βάση τις τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Στις 21 Νοεμβρίου 2023, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2024, στην οποία η Μάλτα δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών που μπορεί να αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ανισορροπίες και για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2024 της Μάλτας. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, η οποία εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 12 Απριλίου 2024, καθώς και την πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2024 όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 11 Μαρτίου 2024.

---

3 Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

(5) Στις 30 Απριλίου 2024, τέθηκε σε ισχύ το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο περιλαμβάνει τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου. Περιλαμβάνει επίσης τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, καθώς και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών[7]. Οι στόχοι του νέου πλαισίου είναι η βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους και η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη μέσω σταδιακής δημοσιονομικής εξυγίανσης, καθώς και μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Προωθεί την εθνική ανάληψη ευθύνης και επικεντρώνεται περισσότερο σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια περιλαμβάνουν τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις ενός κράτους μέλους και καλύπτουν χρονικό ορίζοντα προγραμματισμού τεσσάρων ή πέντε ετών ανάλογα με την κανονική διάρκεια της εθνικής κοινοβουλευτικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών[8] στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία το αργότερο έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ΑΕΠ, καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του δημόσιου ελλείμματος κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί κατά τρία έτη κατ' ανώτατο όριο. Στις [21 Ιουνίου] 2024, η Επιτροπή, προκειμένου να στηρίξει την κατάρτιση των εν λόγω σχεδίων, θα παράσχει στα κράτη μέλη καθοδήγηση σχετικά με το περιεχόμενο των σχεδίων και τις μετέπειτα ετήσιες εκθέσεις προόδου τις οποίες θα πρέπει να υποβάλουν και, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, θα τους διαβιβάσει τεχνική καθοδήγηση σχετικά με τις δημοσιονομικές προσαρμογές (πορείες αναφοράς και τεχνικές πληροφορίες, κατά περίπτωση). Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2024, εκτός εάν το κράτος μέλος και η Επιτροπή συμφωνήσουν να παρατείνουν την προθεσμία για

---

7 Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) και οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

8 Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2024 (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). «Καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

εύλογο χρονικό διάστημα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων τους και τη διαβούλευση με ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα, τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους εθνικούς ενδιαφερόμενους φορείς, κατά περίπτωση.

(6) Το 2024 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται σύμφωνα με την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις των ετών 2019, 2020, 2022 και 2023 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(7) Στις 13 Ιουλίου 2021, η Μάλτα υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού. Στις 5 Οκτωβρίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Μάλτας[9], η οποία τροποποιήθηκε στις 14 Ιουλίου 2023 σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 με σκοπό να επικαιροποιηθεί η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και να συμπεριληφθεί το κεφάλαιο για το REPowerEU[10]. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Μάλτα έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(8) Στις 15 Απριλίου 2024, η Μάλτα υπέβαλε το οικείο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2024, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2024 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Μάλτας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(9) Στις 19 Ιουνίου 2024, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2024 για τη Μάλτα[11]. Αξιολόγησε την πρόοδο της Μάλτας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο μεταξύ 2019 και 2023 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και

9 Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Μάλτας (ST 11941/2021 INIT· ST 11941/2021 ADD 1).

10 Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2021 για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Μάλτας (ST 11202/2023 INIT, ST 11202/2023 ADD 1).

11 SWD(2024) 618 final.

ανθεκτικότητας της Μάλτας. Με βάση την ανάλυση αυτή, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Μάλτας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΕΕ για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(10) Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat[12], το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Μάλτας μειώθηκε από έλλειμμα 5,5 % του ΑΕΠ το 2022 σε έλλειμμα 4,9 % το 2023, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 51,6 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 σε 50,4 % στα τέλη του 2023. Όπως ανακοινώθηκε στις κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2024[13], η Επιτροπή κάνει το πρώτο βήμα για να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος, βάσει των απολογιστικών στοιχείων για το 2023, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις. Στις 19 Ιουνίου 2024, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ[14]. Στην έκθεση αυτή αξιολογήθηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Μάλτας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2023 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ. Στην έκθεση συναγόταν το συμπέρασμα ότι, υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, και αφού ελήφθη υπόψη η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή προτίθεται να προτείνει τον Ιούλιο την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, συνιστώντας στο Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 6 για τη διαπίστωση της ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος για τη Μάλτα.

(11) Στις 12 Ιουλίου 2022, το Συμβούλιο συνέστησε[15] στη Μάλτα να λάβει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει το 2023 ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής[16], λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Συνέστησε στη Μάλτα να βρίσκεται σε ετοιμότητα για να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στη Μάλτα να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της Ένωσης. Σύμφωνα με τις

---

12 Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22.4.2024.

13 COM(2023) 141 final.

14 Έκθεση της Επιτροπής που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 19.6.2024 [COM(2024) 598 final].

15 Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Μάλτας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Μάλτας (ΕΕ C 334 της 1.9.2022, σ. 146).

16 Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος της Μάλτας το 2023, που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού, εκτιμάται σε 11,2 % σε ονομαστικούς όρους, με βάση τον 10ετή μέσο πραγματικό ρυθμό δυνητικής αύξησης και τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ για το 2023.

εκτιμήσεις της Επιτροπής, το 2023 ο δημοσιονομικός προσανατολισμός[17] ήταν συσταλτικός, κατά 0,6 % του ΑΕΠ, σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού. Το 2023 η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) είχε συσταλτική συμβολή ύψους 1,6 % του ΑΕΠ στον δημοσιονομικό προσανατολισμό. Σε αυτήν περιλαμβάνεται το αυξημένο κόστος των στοχευμένων μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας, κατά λιγότερο από 0,1 % του ΑΕΠ. Η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2023 ήταν σύμφωνη με τη σύσταση του Συμβουλίου. Οι δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα ταμεία της ΕΕ ανήλθαν στο 0,9 % του ΑΕΠ το 2023. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις ανήλθαν στο 2,6 % του ΑΕΠ το 2023, ποσοστό που συνιστά αύξηση κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022. Η Μάλτα χρηματοδότησε πρόσθετες επενδύσεις μέσω του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της ΕΕ. Η Μάλτα χρηματοδότησε δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, όπως η ανακαίνιση ιδιωτικών και δημόσιων κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων νοσοκομείων και σχολείων, ο εξηλεκτρισμός του τομέα των μεταφορών, καθώς και έργα που σχετίζονται με την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης και του ιδιωτικού τομέα, τα οποία χρηματοδοτούνται εν μέρει από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ.

(12) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 4,6 % το 2024 και κατά 4,3 % το 2025, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 2,8 % το 2024 και 2,3 % το 2025.

(13) Στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπεται δημόσιο έλλειμμα ύψους 4,3 % του ΑΕΠ το 2024, ενώ ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 52,0 % έως τα τέλη του 2024. Η μείωση του ελλείμματος το 2024 αποτυπώνει κυρίως τη συγκρατημένη αύξηση της ενδιάμεσης ανάλωσης και του μισθολογικού κόστους, καθώς και τη σταδιακή κατάργηση των εξόδων που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση του εθνικού αερομεταφορέα. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι συσταλτικός κατά 1,3 % του ΑΕΠ το 2024.

(14) Δαπάνες ύψους 0,4 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2024, έναντι 0,2 % του ΑΕΠ το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα καταστήσουν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την

[17] Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο εκείνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και εκείνες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων (και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο και το χρέος της γενικής κυβέρνησης της Μάλτας.

(15) Στις 14 Ιουλίου 2023, το Συμβούλιο συνέστησε[18] στη Μάλτα να διασφαλίσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, ιδίως περιορίζοντας την ονομαστική αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών[19] το 2024 σε ποσοστό που να μην υπερβαίνει το 5,9 %. Κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών τους για το 2023 και την κατάρτιση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων τους για το 2024, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λάβουν υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρότεινε στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος βάσει των απολογιστικών στοιχείων για το 2023. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες της Μάλτας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 5,5 % το 2024, ποσοστό που είναι χαμηλότερο από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Ωστόσο, οι καθαρές δαπάνες το 2023 ήταν υψηλότερες από τις αναμενόμενες κατά τον χρόνο έκδοσης της σύστασης (κατά 0,8 % του ΑΕΠ). Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι η σύσταση για το 2024 διατυπώθηκε με όρους ρυθμού αύξησης, η αξιολόγηση της συμμόρφωσης πρέπει επίσης να λάβει υπόψη το αποτέλεσμα βάσης από το 2023. Εάν οι καθαρές δαπάνες το 2023 ήταν οι ίδιες με τις αναμενόμενες κατά τον χρόνο έκδοσης της σύστασης, ο προκύπτων ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών το 2024 θα υπερέβαινε τον συνιστώμενο ρυθμό αύξησης κατά 0,7 % του ΑΕΠ. Κατά συνέπεια, εκτιμάται ότι οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες ενδέχεται να μη συνάδουν πλήρως με τη σύσταση.

(16) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε στη Μάλτα να λάβει μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας τα οποία είναι σε ισχύ και να χρησιμοποιήσει τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Το Συμβούλιο διευκρίνισε περαιτέρω ότι, εάν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας καταστήσουν αναγκαία τη θέσπιση νέων μέτρων στήριξης ή τη συνέχισή τους, η Μάλτα θα πρέπει να διασφαλίσει ότι τα εν λόγω μέτρα στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, είναι δημοσιονομικώς ανεκτά και διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, το καθαρό δημοσιονομικό κόστος[20] των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας εκτιμάται σε 1,7 % του ΑΕΠ το 2023 και προβλέπεται να ανέλθει σε 2,0 % το 2024 και σε 1,0 % το 2025. Ειδικότερα, οι περικοπές στους έμμεσους φόρους κατανάλωσης ενέργειας και οι επιδοτήσεις στην παραγωγή ενέργειας για την αντιστάθμιση της αύξησης των τιμών της εισαγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και των εκπομπών άνθρακα θεωρείται ότι θα παραμείνουν σε ισχύ το 2024 και το 2025[21]. Μολονότι αναγνωρίζονται οι προκλήσεις

---

18 Σύσταση του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2023, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Μάλτας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 της Μάλτας (ΕΕ C 312 της 1.9.2023, σ. 167).

19 Ως καθαρές πρωτογενείς δαπάνες ορίζονται οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες εκτός i) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, ii) των δαπανών για τόκους, iii) των δαπανών για την κυκλική ανεργία και iv) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

20 Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και των δαπανών και, κατά περίπτωση, χωρίς τα έσοδα από φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των προμηθευτών ενέργειας.

21 Στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής εικάζεται, καταρχήν, ότι τα μέτρα τα οποία, σύμφωνα με τη Μάλτα, παραμένουν σε ισχύ έως τα τέλη του 2024 θα έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις και το 2025.

που αντιμετωπίζει η Μάλτα λόγω της υψηλής εξάρτησης από τις εισαγωγές ενέργειας και της έκθεσης σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς, η οποία ενισχύεται από το μικρό μέγεθος της οικονομίας, τα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας δεν προβλέπεται να καταργηθούν σταδιακά το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Αυτό ενδέχεται να μη συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχουν σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν για να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Το δημοσιονομικό κόστος των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας που στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων εκτιμάται σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2024 (0,1 % το 2023), εκ των οποίων το 0,2 % του ΑΕΠ διατηρεί το μήνυμα των τιμών για μείωση της ζήτησης ενέργειας και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης (0,1 % το 2023).

(17) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε στη Μάλτα να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις και να διασφαλίσει την αποτελεσματική απορρόφηση των επιχορηγήσεων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις προβλέπεται να αυξηθούν στο 2,8 % του ΑΕΠ το 2024 από 2,6 % του ΑΕΠ το 2023. Αυτό συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου. Αντίστοιχα, οι δημόσιες δαπάνες που χρηματοδοτούνται με έσοδα από ταμεία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναμένεται να παραμείνουν σταθερές στο 0,9 % του ΑΕΠ το 2024.

(18) Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων και με παραδοχή αμετάβλητης πολιτικής, οι εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 3,9 % του ΑΕΠ το 2025. Η μείωση του ελλείμματος το 2025 αποτυπώνει κυρίως την αναμενόμενη μείωση του κόστους των μέτρων ενεργειακής στήριξης. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί στο 52,6 % έως τα τέλη του 2025.

(19) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να προχωρήσει ταχέως η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας της Μάλτας μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του σχεδίου έως τον Αύγουστο του 2026 είναι αναγκαίο η Μάλτα να συνεχίσει την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία για να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(20) Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, η Μάλτα οφείλει να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα έως τον Μάρτιο του 2025, λαμβάνοντας υπόψη,

μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2024, καθώς και το οικείο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Η επανεξέταση αυτή αποτελεί τη βάση για την οριστική κατανομή της ενωσιακής χρηματοδότησης που περιλαμβάνει κάθε πρόγραμμα. Μολονότι η Μάλτα έχει σημειώσει πρόοδο ως προς την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής και του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα. Είναι κρίσιμης σημασίας να επιταχυνθεί η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Οι προτεραιότητες που συμφωνήθηκαν στα προγράμματα εξακολουθούν να είναι συναφείς. Οι επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση και την ανανεώσιμη ενέργεια είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας, την ενίσχυση της βιωσιμότητας στον τομέα της ενέργειας και τη μείωση της εξάρτησής της από διεθνείς πηγές ενέργειας. Η συνέχιση των επενδύσεων σε βιώσιμες πολυτροπικές λύσεις και στην ενεργό κινητικότητα είναι σημαντική για τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και τον περιορισμό των εκπομπών από τις οδικές μεταφορές. Απαιτούνται ακόμη προσπάθειες ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της διαχείρισης των υδάτων και των λυμάτων. Επιπλέον, απαιτούνται πρακτικές κυκλικής οικονομίας, μεταξύ των οποίων η μεγιστοποίηση του δυναμικού ανακύκλωσης, προκειμένου να μειωθεί η υγειονομική ταφή και να επιτευχθούν οι στόχοι ανακύκλωσης. Επιπροσθέτως, πρέπει να προωθηθεί η εκπαίδευση ενηλίκων ώστε να αυξηθούν τα επίπεδα δεξιοτήτων του πληθυσμού και να μειωθούν οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού. Θα πρέπει να συνεχιστεί η προώθηση της κοινωνικής ένταξης ευπαθών ομάδων και της ένταξής τους στην αγορά εργασίας, με έμφαση στους υπηκόους τρίτων χωρών και στα άτομα με αναπηρία, καθώς και στην ισότητα των φύλων. Η Μάλτα θα μπορούσε επίσης να αξιοποιήσει την πρωτοβουλία για την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP), προκειμένου να στηρίξει τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ και την ανταγωνιστικότητα και τη βιωσιμότητα της βιομηχανίας.

(21) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στις ανταποκρίνονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, η Μάλτα αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος τα οποία διευκολύνουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, καθώς και με την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, την ανανεώσιμη ενέργεια και τις μεταφορές.

(22) Η αντιμετώπιση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού παραμένει καίριας σημασίας για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και του δίκαιου χαρακτήρα των φορολογικών συστημάτων. Λαμβανομένων υπόψη των δευτερογενών επιπτώσεων των στρατηγικών επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού μεταξύ κρατών μελών, έχει ύψιστη σημασία η συντονισμένη δράση προς συμπλήρωση της νομοθεσίας της ΕΕ μέσω εθνικών πολιτικών από όλα τα κράτη μέλη. Η Μάλτα έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση των πρακτικών επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού εφαρμόζοντας διεθνείς και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες που έχουν συμφωνηθεί προηγουμένως, και έχει επίσης δεσμευτεί να αντιμετωπίσει το ζήτημα στο οικείο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του προγράμματος μεταρρυθμίσεων του σχεδίου, η κυβέρνηση της Μάλτας ενέκρινε νέο νόμο για τη θέσπιση κανόνων μεταβιβαστικής τιμολόγησης, ο οποίος άρχισε να εφαρμόζεται από τον Ιανουάριο του 2024. Ο εν λόγω νόμος αποσκοπεί στην πρόληψη των ευκαιριών μεταφοράς των εταιρικών κερδών. Η Μάλτα ανέθεσε επίσης την εκπόνηση ανεξάρτητης μελέτης σχετικά με τις εξερχόμενες και τις εισερχόμενες πληρωμές (δηλ. μεταξύ κατοίκων της ΕΕ και κατοίκων τρίτων χωρών), στην οποία θα δοθεί συνέχεια με τη θέσπιση νομοθετικών διατάξεων. Ωστόσο, έως ότου η Μάλτα εφαρμόσει την παρακράτηση φόρου επί των

πληρωμών τόκων, μερισμάτων και δικαιωμάτων που καταβάλλουν εταιρείες με έδρα τη Μάλτα σε δικαιοδοσίες μηδενικής και χαμηλής φορολογίας (εν προκειμένω νοούμενες ως κάθε περιοχή δικαιοδοσίας με νόμιμο συντελεστή φορολογίας εισοδήματος εταιρειών κάτω από 9 %, δηλαδή τον χαμηλότερο νόμιμο συντελεστή φορολογίας εισοδήματος εταιρειών στην ΕΕ), ή ισοδύναμα αμυντικά μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να μεταφέρουν τα κέρδη τους αφορολόγητα σε τρίτες χώρες, ο κίνδυνος διπλής μη φορολόγησης των εν λόγω κερδών παραμένει υψηλός. Επιπλέον, η μεταχείριση των ημεδαπών μη εγκατεστημένων εταιρειών εξακολουθεί να ενέχει τον κίνδυνο διπλής μη φορολόγησης τόσο για τις εταιρείες όσο και για τα φυσικά πρόσωπα. Το ζήτημα θα αντιμετωπιστεί μόνο εν μέρει με τη συμμόρφωση προς την οδηγία της ΕΕ για την ελάχιστη φορολογία, η οποία θα ισχύει μόνο για μεγάλες εταιρείες μόλις εφαρμοστεί από τη Μάλτα.

(23) Οι ελλείψεις ειδικευμένου εργατικού δυναμικού καθώς και οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων αποτελούν εμπόδιο στη μελλοντική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και τη διττή μετάβαση. Το 1ο τρίμηνο του 2024, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού αναφέρθηκαν ως παράγοντας που περιορίζει την παραγωγή στη Μάλτα, ενώ αναφέρθηκαν περίπου διπλάσιες ελλείψεις από τον μέσο όρο της ΕΕ στον τομέα των υπηρεσιών και της βιομηχανίας. Περισσότερες από δύο στις τρεις εταιρείες αναφέρουν ότι για θέσεις εργασίας που απαιτούν εξειδικευμένες δεξιότητες ΤΠΕ υπάρχουν κενές θέσεις που πληρούνται δύσκολα. Τα τελευταία αποτελέσματα του Προγράμματος Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι η Μάλτα έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά χαμηλών επιδόσεων στην ΕΕ, γεγονός που αποτελεί σοβαρή πρόκληση για τη μεταγενέστερη ανάπτυξη δεξιοτήτων. Περίπου ένας στους τρεις μαθητές ηλικίας 15 ετών σε ολόκληρη την κοινωνικοοικονομική κατανομή στη Μάλτα παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά, την ανάγνωση και τις θετικές επιστήμες. Οι ελλείψεις εκπαιδευτικών αντιμετωπίστηκαν εν μέρει από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς, με επίπεδο προσόντων διαφορετικό ή κατώτερο από το απαιτούμενο για τους πλήρως ειδικευμένους εκπαιδευτικούς. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μειώνεται, αλλά παραμένει πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, γεγονός που αυξάνει τον ήδη μεγάλο αριθμό ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης. Μολονότι η συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση συνολικά (τους τελευταίους 12 μήνες) είναι σύμφωνη με τον μέσο όρο της ΕΕ, η συμμετοχή των ατόμων χαμηλής ειδίκευσης στη μάθηση είναι χαμηλή. Ομοίως, αν και το 63 % των ενηλίκων διέθετε τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες το 2023, οι διαφορές στα επίπεδα δεξιοτήτων είναι σημαντικές. Το ποσοστό των εκπαιδευομένων που είναι εγγεγραμμένοι στην ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση παραμένει χαμηλό. Η ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσω της εστίασης στις βασικές δεξιότητες, της αντιμετώπισης των ελλείψεων εκπαιδευτικών και της παροχής προτεραιότητας στην επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών για την καλύτερη αντιμετώπιση των μαθησιακών αναγκών των σπουδαστών, με παράλληλη ενίσχυση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Μάλτας με την αγορά εργασίας σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, είναι καίριας σημασίας προκειμένου να μειωθούν τα χαμηλά εκπαιδευτικά αποτελέσματα και η σοβαρή έλλειψη και αναντιστοιχία δεξιοτήτων.

(24) Η συνεχής πρόκληση για τη Μάλτα συνίσταται στην επίτευξη πράσινης οικονομικής ανάπτυξης, με παράλληλη εξισορρόπηση της ανάπτυξης με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Η πράσινη μετάβαση της χώρας παρεμποδίζεται από τον κυρίαρχο ρόλο των ορυκτών καυσίμων στο ενεργειακό της σύστημα. Το μερίδιο ενέργειας της Μάλτας από ανανεώσιμες πηγές στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας ήταν

13,4 % το 2022, ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά στην ΕΕ. Το ποσοστό αυτό υπολείπεται κατά πολύ του ενδεικτικού στόχου του 28 % που όρισε η Μάλτα για το 2030 και του μέσου όρου της ΕΕ που είναι 41 % το 2022. Σχεδόν το σύνολο της εγκατεστημένης δυναμικότητας ανανεώσιμης ενέργειας είναι χερσαία ηλιακή ενέργεια, η οποία αυξάνεται με αργούς ρυθμούς (κατά 4 % το 2023). Η εν εξελίξει μεταρρύθμιση του ΜΑΑ, η οποία απαιτεί εγκαταστάσεις ηλιακής ενέργειας σε ορισμένα νέα κτίρια και συντομεύει τα χρονοδιαγράμματα αδειοδότησης των έργων ανανεώσιμης ενέργειας, αναμένεται να αυξήσει την ανάπτυξή τους. Η Μάλτα διαθέτει σημαντικό δυναμικό υπεράκτιας ηλιακής και αιολικής ενέργειας στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της. Ωστόσο, το δυναμικό αυτό παραμένει αναξιοποίητο. Η ικανότητα της Μάλτας να αναπτύξει ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, βελτιώνοντας παράλληλα την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της, εξαρτάται επίσης από την ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά την κατασκευή της δεύτερης γραμμής διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας με την Ιταλία και τη συνέχιση της ενίσχυσης του εγχώριου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας.

(25) Η μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, καθώς και των υψηλών εκπομπών από τις οδικές μεταφορές, αποτελεί καίρια προτεραιότητα για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της βιωσιμότητας. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις οδικές μεταφορές αυξήθηκαν κατά 23,3 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Τα επιβατικά αυτοκίνητα αντιστοιχούν στο 86 % των επιβατικών μεταφορών στη Μάλτα, και το ποσοστό αυτό αυξάνεται. Η συμφόρηση εξακολουθεί να αποτελεί την κύρια πρόκληση στον τομέα των μεταφορών στη Μάλτα, γεγονός που επηρεάζει επίσης την ανταγωνιστικότητα των νησιών, και απαιτείται σημαντική κλιμάκωση των προσπαθειών. Με σκοπό την προώθηση εναλλακτικών θαλάσσιων μαζικών μεταφορών, η Μάλτα δημιουργεί ένα εσωτερικό δίκτυο λιμένων πορθμείων αναβαθμίζοντας τους χώρους εκφόρτωσης πορθμείων, με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Επιπλέον, η Μάλτα σχεδιάζει να τονώσει τη βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα αναπτύσσοντας υποδομές καθαρών αστικών μεταφορών μήκους 17,5 χλμ. μέσω της χρηματοδότησης για τη συνοχή, συμπεριλαμβανομένων λωρίδων για πεζούς και ποδηλατοδρόμων.

(26) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2024 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Όσον αφορά τη Μάλτα, οι συστάσεις 1, 2, 3 και 4 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης, της δεύτερης, της τρίτης και της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Μάλτα να λάβει μέτρα το 2024 και το 2025 προκειμένου:

1. Να υποβάλει εγκαίρως το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του μεταρρυθμισμένου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, να περιορίσει την αύξηση των καθαρών δαπανών[22] το 2025 σε ρυθμό

[22] Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, ως «καθαρές δαπάνες» νοούνται οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση των δαπανών για τόκους, των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

που να συνάδει με τη μείωση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης προς την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη και με τη διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε συνετό επίπεδο σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Να προβεί σε σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας έως τον χειμώνα 2024/2025. Να αντιμετωπίσει τους εναπομένοντες κινδύνους επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, να θεσπίσει την παρακράτηση φόρου στην πηγή επί των εξερχόμενων πληρωμών ή ισοδύναμα αμυντικά μέτρα, και να τροποποιήσει τους κανόνες για τις μη εγκατεστημένες εταιρείες.

2. Να συνεχίσει την ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, διασφαλίζοντας την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων έως τον Αύγουστο του 2026. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης, να εξακολουθήσει να επικεντρώνεται στις συμφωνηθείσες προτεραιότητες, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις δυνατότητες βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας που παρέχει η πρωτοβουλία για την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη.

3. Να ενισχύσει την ποιότητα και τη συνάφεια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας με σκοπό την αντιμετώπιση των χαμηλών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων, καθώς και της σοβαρής έλλειψης και αναντιστοιχίας δεξιοτήτων, ιδίως με την προώθηση των βασικών δεξιοτήτων των μαθητών και της επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών.

4. Να επιταχύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω έργων μεγάλης κλίμακας, καθώς και επενδύσεων μικρής κλίμακας στην άμεση παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας. Να αντιμετωπίσει την κυκλοφοριακή συμφόρηση με τη βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των δημόσιων μεταφορών και να εντείνει τις επενδύσεις σε υποδομές «ήπιας κινητικότητας».

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος